

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 22.

A' Magyar Kurir 26-dik darabjához.

Folytatása a' Minister Hertzeg Benevent' finantziái beszédjének a' Pairek' kamarájában: —

„A' Státus' költségének és jövedelmeinek feladása némelyek előtt nem látszott elég pontosnak lenni; azt a' tökéletességet, mellyet ezek, mint az ő félelmeskedések mutatja, kívánának, nem lehetett elérnünk; tsak a' közelítő feladások mellett kellett megállapodnunk: de elbíheti ezen kamara azt, hogy adósságunknak legnagyobb, és jövedelmünknek legkisebb mennyisége tétetett fel; a' hiba tehát, ha tsakugyan találatna benne valami éfele nem lenne veszedelmes. Így a' resultatumok, akár mely nagyra tétetődnek, 's akár mely oldalról legyen a' meghaladás, nekünk minden esetben hasznosok lesznek, minthogy semmi hijánosságot (deficitet) nem hagynak hátra, 's a' Státusnak módot szolgáltatnak a' jobbitásra és a' hitelnek sietve való helyreállítására. *Frantzia* ország nem éppen szokott még a' pontoságnélkülvalóságnak azon neméhez hozzá, a' melly az által, hogy a' jelen való esztendőbeli nehézségeket szaporíttya, a' jövő esztendőkre nézve könnyebiséget szerez. Mi kinyilatkoztatjuk minden tartózkodás nélkül, hogy ha nekünk semmi rendkívül való eszközeink nem lévén tsak, a' tsupa adófizetés által kellett volna magúkon segítenünk, mi így is minden adósságunknak egészen való lefizetését jóvalloottuk volna néktek; a' mellyet úgy vihettünk volna véghez, ha bizonyos meghatározott számú esztendőekben, a' melles legvaló adokat bizonyos század részek (Centimek) által neveltük volna, 's ez a' Státus' hitelének feltegellesére való iparkodás, a' mi Státu-

sunknak erejét valósággal nem is merítette volna egészen-ki. De olly szerentsések vagyunk, hogy adósságainktól való megszabadulásunkra, egyéb újat módot jóvalloottunk néktek, melly a' terheknek neveltetését nem kívánnyá, sőt azoknak kisebbítettetésekét remélnlleti. *Frantzia* országnak még annyi uradalmi erdői vannak, hogy három vagy negyed részek eladattatván, a' Státus terheinek neveltetések nélkül ki lehet ezeknek arrókból fizetni az adósságot. Ezeknek tehát eladattatások jóvalloattik néktek. Erre a' czelra kell a' közönségek' jószágaiból, mellyeknek eladattatása már régebben meghatározott, 's az *Amortizátzio* kasszájához rendeltetett némelly egyéb jószágokkal bėjővő summat is fordítani. Ha pótolni kell valamit, e' ki fog telni az ez után következő esztendőkhben megmaradó jövedelmekből, a' milyen leszen az a' 70 milliókból álló summa is, mely már az 1815-dik esztendőbeli jövedelmünkől meg fog (mint fellyebb megjegyztetett) maradni. —

„Minden számvetéseink között, mellyekre bennünket ez a' finantziái munka vezérel, kedves, sőt talán tanuságra szolgáló megjegyzés lehet az, hogy a' mi Státusunknak terheit a' leg fényesebb állapotban lévő Státusoknak terheikkel összehasonlítván, által láthatjuk belőlle, melly szép légyen *Frantzia* országnak állapottya. A' legújabb felszámlálás, szerént *Frantzia* ország' lakosainak száma telik 28 milliókra. Ha az ő esztendőnként való adóját, mellyet kerek számmal 600 millióra tehetünk, a' lakosok számával felosztjuk, egy emberre 22 Frankuál valamivel kevesebb esik. *Angliában, Irlandiát* oda nem

értvén, felment az utóbbi időkben az esztendőaként való adófizetés legalább is 60 millió font Sterlingre, a' mely 12 millióval, a' mennyi az 6 lakosainak száma, felosztván, minden főre esnek 5 font Sterlingek, vagy 120 Frankok; az az ötször annyi, mint a' mennyit Frantzia országban fizet egy ember. Az *Amerikai* öszszeszővetkezett Státusokban réa ment a' vámokból való jövedelem, mellyek a' lefolyt két esztendő előtt ezen Státusokban majd az egész adózást tették, esztendőként 16 millió Dollárookra, vagy valami 85 millió Frankokra. A' lakosok száma 7 millió, melly számmal a' jövedelmet elosztván, esnek egyegy főre 12 Frankok. Ez a' közönséges Státust illető adó. Ide járul mindenik Státusnak magános adófizetése, a' mellyet fejenként közel 12 Frankra lehet tenni. E' szerint ezen Státusokban minden emberre esik 23, és így egygyel több Frankból álló adófizetés, mint Frantzia országban. Mind ezekből a' következik, hogy Frantzia ország, valamint az 6 népe' sokságára, úgy szintén földjének kiterjedésére, 's az adózás alá tartozó tárgyakra nézve, sokkal nagyobb hasznokkal és elsőbbségekkel bír, mint ezek az országok. Ez az öszszehasonlítás elégséges arra, hogy egy olyan munkás, eleven, és szorgalmatos nemzetet, a' milyen a' miénk, minden mezei munkálkodás, kézi szorgalmatoskodás, és kereskedés béli tüzzel töltsön-el. —

„Ezen előadással megfejtődött eszerint az a' kérdés, hogy alkalmasok vagyunk-e mi terheinknek elhordozására, 's az adósságtól való megszabadulásra. A' második kérdéssel való bajlódás, úgy látszik hogy most haszon nélkül való lenne, mivelhogy mihelyest megmútattatott, hogy adósságainktól megmenekedhetünk, egyszerűs mind az is meg van mutatva, hogy azt véghez is kell vinnünk. De tsakugyan vonnyuk-el egy szempillantatig gondola-

inkat az igazság' és erkölcs' princípiumaitól, a' melytől az Országlószerék éppen úgy, mint a' magános személyek büntetetlenül soha el nem távoznak, és vizsgáljuk-meg, hogy nem kívánnya-e már tsak maga a' Státus' java is ezt a' fundamentomos feltelt, hogy adósságainktól mennél előbb, és egészszen szabadítsuk-meg magunkat. —

„Meg kell vallanunk, hogy az Országlószerék Frantzia országban azt a' hatalmat, mellyel 6 a' felfogadott köteleességeknek betöltetherésekre bír, még eddég keveset használta; de ezt nem annyira az embereknek, mint a' dolgok' állapotjának lehet tulajdonítani, mivelhogy a' rendes és tartós *Hitel'* theoriája tsak az olyan országban állhat-fenn, a' hol a' népnek képe' viselésén fundalódó Constitúzióális Országlás áll-fenn' egy olyan országlás tudni illik, a' milyennek mi most először lettünk Királyunk' nagy lelkű kegyessége által részesévé. (A' többi a' jövő árkuban következik.)

Hirdetés.

Posonyban *Landes Jósef*, Győrön és Posonyban *Schweiger András*, Pápán és Szombathelyen *Zsoldos*, Pesten *Eggenberger* és *Härtleben*, könyváros — Egerben *Habert* könyvkötő — Kassán *Eltinger*, Debretzenben *Csáti*, könyvnyomtató — Léván *Lovas*, és Széke Végjváron *Lang*, könyvkötő Uraknál, melyek a' könyv-találtatik.

Tisztelet Oltárja, mellyet Heredik Pius, Romai Pápa Ó Szentségének halhatatlanságára a' Magyar Hazában felállított Deáky Gedeon Reformatus Predikátor

Ennek árra, a' Szent Atyának jól talált képével egyetemben, a' Romai, eredeti munkaszerént, szép kötésben, 1. Forint; a' ki 10 exemplárt elveszen, a' 10-dikét ingyen kápjá.